

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI

MUSTAFA V. KOÇ'UN

38. GENEL KURUL TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

**24 Ocak 2008
Swissotel, İstanbul**

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28. 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29	Faks: (90-212) 249 13 50	e-mail: tusiad@tusiad.org
Tel: (90-312) 468 10 11	Faks: (90-312) 428 86 76	e-mail: ankoffice@tusiad.org
Tel: (32-2) 736 40 47	Faks: (32-2) 736 39 93	e-mail: bxoffice@tusiad.org
Tel: (1-202) 776 77 70	Faks: (1-202) 776 77 71	e-mail: usoffice@tusiad-us.org
Tel: (49-30) 28 878 6300	Faks: (49-30) 28 878 6399	e-mail: info@tusiad-de.org
Tel: (33-1) 426 516 40	Faks: (33-1) 426 516 99	e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Divan Başkanım, TÜSİAD'ın değerli üyeleri,
Değerli basın mensupları

TÜSİAD İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2007 yılını çifte seçim ortamının yarattığı gerginlik ve ekonomideki kırılmalığa rağmen korkulan ölçüde hasar almadan kapattık. 2008'e baktığımızda ise, kuşkusuz ekonomi en başta gelen kaygımız. Ama 2008'in önemli başka gündem maddeleri de olacak gibi gözüküyor. Anayasa, AB ile ilişkiler ve bölgemizdeki gelişmeler bunların başlıcaları...

Kuşkusuz tüm bu gündem maddeleri hem birbiriyle hem de ekonomiyle ilişkili. Ekonomiyle ilgili kaygılarımız bir yandan uluslararası gelişmelerden, bir yandan da ekonomimizin mevcut durumundan kaynaklanıyor.

Küresel konjonktürdeki gelişmeler, rahat bir 2008 geçiremeyeceğimizi söylüyor. Birkaç gündür ABD başta olmak üzere, finansal piyasalardaki çalkantının Türkiye de dahil tüm piyasalara yayıldığını hep birlikte gözlemliyoruz. Mortgage krizi dolayısıyla küresel finans piyasalarında daralma olması, ABD, Avrupa ve Japonya'da büyümenin yavaşlaması bekleniyor. Artan petrol fiyatlarının gerileyeceğine dair herhangi bir işaret yok.

Gelişmekte olan ülkelerin ihracat rekabeti, yabancı sermayeyi çekme rekabeti her geçen gün sertleşiyor. Böyle bir ortamda, yatırıma, istihdama, yüksek büyüme hızına ihtiyacı olan Türkiye'nin, küresel fonlara erişiminde, yabancı sermayeyi çekmesinde, ihracat yoluyla kaynak yaratmasında sıkıntı olabilir. Yüksek büyümenin maliyeti geçmiş yıllara oranla çok artabilir.

Ekonomimizin kendi iç dinamikleri de 2008 için uyarı işaretleri veriyor. Hızlı büyüme düşük enflasyon dengesini korumakta güçlük çektiğimiz 2007 yılında ortaya çıktı. Enflasyonda tek haneli rakamlara alışmakla birlikte hedefin iki katından fazlasını gördük. 2007 yılı için öngörölmüş olan %5 büyüme hızının da altında kalacağımız tahmin ediliyor. Cari işlemler açığının büyümesi, dış ticaret açığındaki artış, ihracatta katma değer azalması, Kuzey Irak operasyonlarının ekonomik etkileri, yüksek işsizlik oranı, diğer endişe kaynakları...

Açıktır ki, 2001 yılının dünya şartlarına göre tasarlanmış olan uyum programı ile sağlayabileceğimiz iyileşmenin sınırına gelmiş durumdayız. İçerden ve dışardan gelen bu baskıları aşabilmemiz için ekonomimizi uzun vadeli bir perspektifle yeniden yapılandırmamız şart. Bunu sağlayabilmek için, geleceğin dünyasını iyi analiz eden, daha fazla katma değer üreten, dış talep ve kaynaklardan daha fazla pay almamızı sağlayacak, göreceli üstünlüklerimizi iyi kullanan, yeni bir strateji ve uygulama programı yapmamız zorundayız. Kısacası Türkiye ekonomisine yeni bir ruh ve yeni bir ivme kazandırmalıyız.

Bu konunun, 70 milyonluk Türkiye'nin nasıl bir geleceğe sahip olacağını belirleyecek, hayati önemde bir konu olduğunu vurgulamama gerek yok sanırım. Önümüzdeki veriler, bugün böyle bir hamle yapmazsak, yarıştta ciddi biçimde geri kalabileceğimizi gösteriyor.

Tabii böyle bir şeyi yapmak çok kolay değil. Her şeyden önce ekonomiyi gündemin en üst sırasına, toplumun hayatının odağına yerleştirmek gerekiyor. Farklı toplumsal kesimler arasında bir uzlaşma sağlamak gerekiyor. Liderlik ve iletişimle tüm toplumu seferber etmek gerekiyor. Bütün bunlar ancak huzurlu bir siyasal ortam içinde gerçekleştirilebilecek şeyler. Dikkatleri dağıtacak, toplum içinde kutuplaşmalar, gerginlikler yaratacak siyasi tavırlardan uzak durmak şart. Yasama ve yürütmede toplumsal mutabakat sağlanmasına özen gösterilmesi huzur ortamının tesisi için hayati önem taşıyor.

2008 bu bakımdan da bazı riskleri içinde barındırıyor. Bunların en yakını anayasa tartışmaları... Doğru bir eksenle sürdürülecek sağlıklı tartışmalar sonunda çağdaş bir Anayasa'ya kavuşmak, ülkemiz için bir atılımın zemini olabilir. Ancak bunun için yeni Anayasa'yı toplumsal huzurun sağlanmasının bir platformu haline getirmek gerekir.

Yeni anayasa asla yeni endişelerin kaynağı olmamalıdır! Eğer laik, demokratik cumhuriyetimizi, temel ilkelerini koruyarak daha ileri götürme amacıyla bu değişikliği yapıyorsak, yeni Anayasa'nın ruhu her yönüyle Türkiye'nin çağdaş batı toplumları yönündeki ilerlemesini yansıtır durumda olmalıdır.

Değerli üyeler,

Türkiye'nin önünde çözüm bekleyen sorunların en önemli özelliği, birbirlerinin içine geçmiş olmalarıdır. Bu yüzden aynı anahtarla birden fazla kilidi açmak mümkündür. Türkiye'nin AB'ne tam üyelik süreci bu anahtarların belki de en önemlisidir.

Dikkat etmişsinizdir; Tam üyelikten değil, tam üyeliğe giden yoldan söz ediyorum. Bu yolu oluşturan taşların, yapısal sorunlarımızı aşmak için ihtiyaç duyduğumuz reformlarla aynı olduğu, sıkça dile getirdiğimiz bir gerçektir. "Mali disiplin", "yatırım ortamı", "kayıt dışı ekonominin önlenip verginin yaygınlaştırılması", "AR-GE," "bilgi teknolojileri", "çevre", "demokrasi", "yargı reformu", "eğitim reformu"... Bunların her biri ekonominin yapısal dönüşümü, toplumun çağdaşlaşması için gerekli reform konuları. Aynı zamanda da AB tam üyelik sürecinin başlıca uyum alanları... Bu yüzden AB sürecinden söz ederken gelecekte işimize yarayacak bir uzak hedeften değil, her gün adım adım hayatımızı değiştirme kapasitesi olan bugüne ilişkin bir dinamikten söz ediyoruz.

Hedefi doğru seçtiğimizi teyit etmek açısından çok uzaklara bakmamıza gerek yok. Üyeliğe yakın geçmişte kabul edilen ve daha birkaç yıl öncesine kadar AB'ye aday olan ülkelerin adaylık süreci içerisinde ekonomik ve sosyal kazanımlarını incelememiz bunun için fazlasıyla yeterli. Daha müzakerelere başlar başlamaz, ülkeye yabancı sermaye akışının katlanmasından, ekonomide istikrarın sağlanmasında AB çıpasının öneminden bahsedebiliyorsak nedeni budur.

Tabii bu salt ekonomik bir konu değil, aynı zamanda sosyal bir konu. Tüketimimize, üretimimize, çevremize, yaşamımıza yeni ve daha yüksek standartlar getiren bir süreçten söz ediyoruz. İşte bu nedenden dolayı ki, zaman zaman bazı kesimlerde nükseden "AB'ye alternatif arama" çabalarının, meseleyi derinlemesine kavramamaktan kaynaklandığını düşünüyoruz.

Türkiye'nin elbette balkanlar ile, Karadeniz ülkeleri ile, Ortadoğu ve Kafkaslar ile, Orta Asya, Hindistan ve Çin ile ilişkileri olacaktır ve olmak zorundadır. Bu kesimlerle olan tarihi kültürel bağlarımızın yarattığı avantajı, bu coğrafyaların engin iş potansiyelini nasıl reddederiz? Ancak, hangi perspektiften bakarsanız bakın, salt ekonomik açıdan bile bu ülkeler AB'ye alternatif değildir. Tamamlayıcıdır.

Bu bölgelerde güçlü bir Türkiye Avrupa'da daha fazla çekim gücüne sahip olacaktır. Avrupa ile ilişkileri gelişmiş bir Türkiye ise, bu bölgelerde daha güçlü olacaktır. Ancak toplumsal gelişme bakımından Türkiye'nin bu bölgelerden alabileceği hemen hemen hiçbir şey yok gibidir. Aksine buralardaki ilişkilerinde Türkiye, muhataplarına katkıda bulunma noktasındadır. Öyleyse, gözümüzü dikmemiz gereken yön batıdır, Avrupa Birliği'dir.

Kimileri fazlasıyla kendini “Avrupa bizi istemiyor” görüşüne kaptırmış durumda. Uluslararası siyasette en yanlış, en tehlikeli tutum toptancı davranmaktır. “Avrupa bizi istemiyor,” diyenler, bizi destekleyen ülkeleri, İngiltere, İsveç, İspanya, İtalya, Polonya, Finlandiya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Bulgaristan, Romanya, Lüksemburg ve Belçika’yı nereye koymaktadırlar, merak ediyorum. Bu kadar desteği heba mı edeceğiz?

Evet, Merkel parti politikasını olumsuz bir çizgide sürdürüyor. Ama devlet politikasında biraz daha ılımlı... Sarkozy siyasal planda çok kendine güvenli gözükmeyle birlikte, sürecin hukuki zeminini eritmeden istediğini almayı başaramayacağını görüyor ve bunu yapmaya çalışıyor. Bizim de hukuki kazanımlarımıza asılmamız, bizi destekleyenlerin bu hukuk platformunu güçlendirmesini sağlamamız lazım.

Yeri geldikçe belirttiğimiz gibi, bu iki liderin yönetimindeki Almanya ve Fransa, geçmişe oranla, ABD ile çok daha sıkı ilişkiler içine girmiş durumda. ABD bu bağlamda bu iki lider üzerindeki en önemli etkileyici güç... Burada bir kez daha uluslar arası ilişkilerin çok yönlü doğası ile karşılaşıyoruz. Türkiye’nin ABD ile olan ilişkilerinin doğru zemine oturtulmasının yalnız Ortadoğu ve Kafkaslar’da değil, Türkiye-AB ilişkilerinde de çok önemi olduğunu görüyoruz.

Peki, Türk halkı AB’ye girmeyi istiyor mu? Bilinç altında evet, istiyor. Bunu test etmek çok kolay. AB’yi istemiyorum diyen birine, nasıl bir hayat istediğini sorun. Size AB ülkelerindeki, ya da daha genel söylersek batılı gelişmiş ülkelerdeki yaşam biçimini tarif edecektir.

Bugün yaşadığımız aslında bir güvensizlik ve küskünlüktür. Bu da siyasal liderlik ve etkili bir iç iletişimle aşılabilecek bir konudur.

Değerli üyeler,

Önümüzde gerçekten zorlu bir dönem var ve bu dönemi ancak AB sürecine kuvvetle asılarak, ekonomimizi yapısal olarak dönüştürerek aşabiliriz. Bunun için dünyadaki gelişmeleri ve rekabet koşullarını dikkate alan bir vizyon ve strateji ile, somut ve ayrıntılı bir takvime bağlı, ülkenin ufkuunu açan, toplumun mutabakatını sağlamış yeni bir ekonomik programa ihtiyacımız var.

Türkiye dar gündemli ve kutuplaştırıcı siyasetler yüzünden geçmişte çok zaman kaybetti. Buna artık müsaade etmemek lazım. Gün birlik olma günüdür.

Suni kutuplaşmalar ve gerginlikler yaratmak yerine, biraz önce belirttiğim, ülkemizin ve tüm bireylerin refahını arttıracak ekonomik ve sosyal politikalar çevresinde kenetlenme günüdür.

Ülkemiz ancak bu birlikteliği sağlayacak kararlılığı gösterirse, halkına hak ettiği refahı sağlayan, küresel rekabet gücü yüksek, uluslararası siyasi ilişkilerde güçlü bir ülke olabilecektir.

Teşekkür ederim.